

Jestem mieszkańcem europejskiej metropolii ...

konspekt lekcji europejskiej dla klas 1 – 3 szkoły podstawowej

Temat lekcji: „Jestem mieszkańcem europejskiej metropolii”

Czas trwania: 2 lekcje po 45 minut

Obszar tematyczny: Unia Europejska, jej symbole i wartości

Cel zajęć: Po zajęciach uczeń/uczennica:

- Będzie umiał/umiała powiedzieć o sobie, kim jest (wzmacnianie poczucia tożsamości indywidualnej, kulturowej, narodowej, regionalnej i europejskiej)
- Będzie umiał/umiała rozpoznać państwa należące do Unii Europejskiej oraz zrozumie powody i sposób powstania i rozszerzania Unii Europejskiej
- Będzie potrafił/potrafiła opisać symbole Unii Europejskiej: flagę, hymn, motto, święto UE, walutę, maskotkę, języki UE
- Zdobędzie podstawowe informacje o tym, jak podejmowane są decyzje w Unii Europejskiej
- Będzie potrafił/potrafiła wskazać, jakie wartości są wspólne dla wszystkich Europejczyków (wprowadzanie uczniów w świat wartości)
- Będzie potrafił/potrafiła wskazać, jakie są korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej
- Zdobędzie wiedzę o tym, jakie ma prawa jako obywatel Unii Europejskiej

Metody i narzędzia pracy:

- Pytania i rozmowa z dziećmi (asymilacja wiedzy, samodzielne dochodzenie do wiedzy: metoda problemowa, metoda sytuacyjna, giełda pomysłów, burza mózgów)
- Prezentacja w programie PowerPoint
- Wskazane w konspekcie - uprzednio wydrukowane przez nauczyciela - zadania do rozwiązania
- Zagadki przygotowane w programie wordwall i genial.ly
- Quiz w Kahoot! podsumowujący zdobytą podczas lekcji wiedzę
- Krzyżówka do rozwiązania

Proponowane lekcje prowadzone są w formie pytań i rozmów z dziećmi. Taka formuła zakłada nie tylko interaktywny i aktywizujący charakter zajęć, ale pozwala też ocenić przygotowanie dzieci do lekcji, ich poziom wiedzy i zainteresowanie tematem. Pozwala też na bieżąco „wychwytać” fake-newsy – tak bardzo niestety rozpowszechnione wśród dzieci i młodzieży.

Na lekcjach często porównujemy sytuację państw Unii Europejskiej do sytuacji uczniów w konkretnej klasie: gdy mówimy o rozszerzeniu UE to porównujemy to do klasy, w której na początku było sześciu uczniów a następnie przychodzili nowi uczniowie. Największe zamieszanie i zmianę wywołała sytuacja, w której do jednej klasy na raz dochodzi aż 10 nowych

uczniów (tak, jak – Polska i 9 innych krajów wstąpiło do UE 1 maja 2004 roku): każdy z uczniów jest inny, ma inną wiedzę i inne doświadczenie. Wszyscy jednak dążą do tego, by z czasem osiągnąć ten sam, wysoki poziom (nauki). Nowym uczniom często trzeba dodatkowo pomagać, udzielać korepetycji, poświęcić więcej czasu. Najmłodszym uczniem w klasie jest Chorwacja 😊 Jest też jeden z uczniów, który niedawno postanowił zmienić szkołę i opuścić klasę (Wielka Brytania).

Traktaty Unii Europejskiej porównujemy do regulaminu klasowego, który często uczniowie wspólnie musieli stworzyć i każdy z nich musiał się pod nim podpisać. Regulamin jest taki sam dla każdego ucznia i nie ma dla nikogo wyjątków.

Decyzje w klasie można podejmować jednomyślnie – wszyscy uczniowie muszą się na taką rzecz zgodzić – np. regulamin. Często jednak decyzje klasowe podejmuje się demokratycznie, tj. większością głosów. Np. nauczyciel pyta uczniów, czy wolą iść na wycieczkę do kina czy do teatru. 15 osób zagłosowało za kinem, 13 za teatrem. W wyniku głosowania cała klasa idzie więc na wycieczkę do ... kina. Tak głosuje np. Parlament Europejski. Możemy także zostawić podjęcie decyzji naszym Przewodniczącym – wszak już raz zostali wybrani w demokratycznym głosowaniu, by podejmować w naszym imieniu takie decyzje. Część decyzji można podjąć w formie konsensusu – tak podejmowane są decyzje np. w Radzie Europejskiej. Jedna strona tak długo przekonuje drugą stronę jednocześnie godząc się na pewne zmiany/ustępstwa, aż wszyscy się ostatecznie zgadzają, co do podjętej decyzji.

1. Powitanie i poinformowanie dzieci o temacie dzisiejszej lekcji

PREZENTACJA – slajd 1

2. Gdzie mieszkanie i kim jesteście?

Gdy padnie odpowiedź, że mieszkają w danej gminie/mieście/wsi podkreślamy, że wówczas mogą o sobie powiedzieć, że są mieszkańcami

Chłopczyk mówi – ‘jestem mieszkańcem a dziewczynka ‘jestem mieszkanką’.

Przy okazji pokazujemy na mapie Polski gdzie znajduje się ich gmina/miasto/wieś.

Tu możemy też powiedzieć dzieciom, że gmina, w której mieszkają, należy do Regionu Warszawskiego Stołecznego, do którego należy aż 70 gmin. Tłumaczymy dzieciom, co oznacza wyraz ‘metropolia’ oraz że (niemal)wszystkie te gminy współpracują razem w ramach Stowarzyszenia aby skutecznie pozyskać fundusze europejskie na realizację projektów typu: ścieżki rowerowe, drogi, ekologię, itp.

W jakim państwie znajduje się Wasza gmina/miasto/wieś? Słyszemy, że w Polsce, więc dzieci mogą o sobie powiedzieć, że są Polakami. Chłopczyk mówi – ‘jestem Polakiem’ a dziewczynka ‘jestem Polką’.

Przy okazji pokazujemy na mapie Europy, gdzie leży Polska. Gdzie więc znajduje się Polska? Dzieci odpowiadają, że w Europie, dlatego też mogą o sobie powiedzieć, że są Europejczykami. Chłopczyk mówi – ‘jestem Europejczykiem’ a dziewczynka – ‘jestem Europejką’. Z pozoru proste zadanie przysparza dzieciom sporo trudności podczas prawidłowej odmiany wyrazów.

PREZENTACJA – slajd 2 - 8

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ mapa: państwa członkowskie UE - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/6d81580c-9009-11ea-812f-01aa75ed71a1/language-pl>
- ✓ mapa Unii Europejskiej w książce „Odkryjmy Europę” str. 37 - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/1632f7f3-4368-11ea-b81b-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219393201>
- ✓ mapa „Zjednoczeni w różnorodności” - <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/799180ad-40e1-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-pl>

3. Co to jest Unia Europejska? Które słowa kojarzą Wam się ze słowem „Unia Europejska”?

Często dzieci intuicyjnie wiedzą, co to jest Unia Europejska natomiast brakuje im odpowiednich słów. Dlatego prosimy dzieci o wymienienie słów, które kojarzą im się ze słowami „Unia Europejska”: grupa, wspólnota, współpraca, instytucja, zjednoczenie, połączenie, itp.

PREZENTACJA: slajd 6

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ film Parlamentu Europejskiego „1. CZYM JEST UE?” (czas trwania 37s.)¹ - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/what-is-the-eu_B01-ESN-171127_ev

4. Czy wiecie, jakie państwa należą do Unii Europejskiej?

Czekamy, aż dzieci wymienią różne państwa jednocześnie tłumacząc, które państwa należą do UE a które nie. Pytamy również o to, czy Polska należy do Unii Europejskiej.

PREZENTACJA: slajd 6

¹ Z uwagi na fakt, że przebudowywana jest strona Parlamentu Europejskiego, niektóre linki do filmów mogą nie być już aktualne. Filmy są więc zapisane i gotowe do pobrania w katalogu ‘filmy video’

5. Czy wszystkie państwa leżące na kontynencie Europa należą do Unii Europejskiej? Czy wszyscy sąsiedzi Polski należą do Unii Europejskiej?

Wyświetlamy mapę Europy, na której na kolorowo zaznaczone są państwa należące do UE zaś na szaro państwa nienależące do UE.

Informujemy, że jest jedno państwo, które opuściło UE 31 stycznia 2020 roku. Są też państwa, które bardzo chciałyby się przyłączyć do UE – pokazujemy na mapie np. Macedonię Północną, Czarnogórę, Albanie czy Serbię.

Są też państwa które nie należą do UE i nie kandydują zaś ściśle z całą UE współpracują (np. Szwajcaria, Norwegia).

PREZENTACJA: slajd 6

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ kolorowanka: kolorowanie państw należących do UE - „Nasza Europa” cz. 2 strona 4

6. Dlaczego wschodnia granica Polski jest taka ważna?

Dlatego, że jest nie tylko granicą Polski ... Jest też zewnętrzną granicą Unii Europejskiej. Z uwagi na fakt, że większość państw UE należy do strefy Schengen (swoboda przemieszczania się), granica ta musi być wyjątkowo strzeżona, gdyż ktokolwiek/cokolwiek nielegalnie ją przekroczy, będzie potem swobodnie poruszać się po całej UE.

Pokazujemy również dzieciom zdjęcia z granicy pomiędzy dwoma państwami w strefie Schengen (np. Polska – Niemcy) i zdjęcia z przejścia granicznego pomiędzy Polską a Ukrainą wskazując na obecność kontroli i długi czas oczekiwania na przekroczenie granicy.

Przypominamy, że mimo naszego członkostwa w UE, każde dziecko jadące np. na wycieczkę do innego europejskiego państwa musi mieć przy sobie dokument tożsamości: dowód tymczasowy albo paszport!

PREZENTACJA: slajd 9

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ zadanie – labirynt - „Nasza Europa” cz. 2 strona 10

7. czy zgadniecie, z którego kraju wysłana została pocztówka?

Pokazujemy slajdy ze zdjęciami / pocztówkami z różnych krajów a dzieci zgadują, co to za Państwo.

Przy okazji pytamy się o zamieszczone na pocztówkach symbole / flagi / postaci z bajek. Przygotowujemy ciekawostki dotyczące tych państw.

Zadanie podsumowujemy następująco: choć niewiele dzieci odwiedziło wszystkie zaprezentowane kraje, to wszystkie dzieci doskonale te państwa znają i rozpoznają. To pokazuje, jak bardzo zakorzenione są w europejskiej kulturze różne symbole narodowe, dzięki czytaniu książek, oglądaniu telewizji czy rozmowom z rodzicami i nauczycielami.

Pokazując ostatnią pocztówkę z Belgii opowiadamy o Brukseli, która jest nazywana stolicą Unii Europejskiej, gdyż tam właśnie mieszczą się najważniejsze instytucje unijne.

PREZENTACJA: slajd 10 - 26

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ kolorowanka, kolorowanie mapy Europy - „Nasza Europa” cz. 2 strona 15

8. Ile nas jest?

Objaśniamy dzieciom, ile osób mieszka w ich gminie, ile w Warszawie, ile w Polsce a ile w całej Unii Europejskiej.

Pokazujemy slajd porównujący najpierw wielkość powierzchni UE, USA i Rosji. Dzieci słusznie zauważają że Rosja jest ogromnym krajem i nawet wszystkie państwa UE nie są tak duże, jak Rosja czy USA.

Następnie pokazujemy liczbę obywateli w UE, USA i w Rosji. I tu następuje ogromne zdziwienie a następnie dumą, że należymy do wspólnoty, która jest z nich wszystkich największa pod względem liczby mieszkańców - 446 mln.

Tłumaczymy, że mieszkając w Europie dzieci należą do ogromnej, europejskiej wspólnoty. Obywatele UE pochodzą z rozmaitych państw, mówią różnymi językami, mają różne tradycje i zwyczaje, lecz ich wspólnym domem jest Europa.

PREZENTACJA: slajdy 30 - 38

9. Kiedy i jak powstała Unia Europejska?

Pytamy się dzieci o wiek i podkreślamy, że urodzili się w Unii Europejskiej. Jednak Polska nie zawsze była członkiem Wspólnoty.. Ich dziadkowie, rodzice czy też znacznie od nich starsze rodzeństwo urodzili się w czasach, gdy Unia Europejska była ale Polska jeszcze do niej nie należała.

Powstanie Unii Europejskiej:

Rozdajemy dzieciom 28 flag państw, które należą/należały do Unii Europejskiej. Jeśli uczniów w klasie jest mniej niż flag, niektórym uczniom dajemy po dwie flagi.

Czytamy krótką, prosto napisaną historię założenia Wspólnoty Europejskiej. Za każdym razem, gdy wymieniamy dane państwo, uczeń mający właściwą flagę przychodzi na środek sali lekcyjnej i chwyta dużą, materiałową flagę Unii Europejskiej. Uczeń z flagą Wielkiej Brytanii we wskazanym momencie dołącza do flagi, jednak na koniec od niej odchodzi.

Propozycja tekstu do przeczytania:

Po strasznej II Wojnie Światowej Europa była zrujnowana, a ludzie biedni i głodni. Wiele domów, fabryk i gospodarstw rolnych zostało zupełnie zniszczonych. Każde państwo europejskie próbowało samo poradzić sobie ze swoimi problemami, jednak okazało się to bardzo trudne. Ponadto, cały czas panował strach przed wybuchem kolejnej wojny. Dlatego wielu polityków zastanawiało się nad tym, jak odbudować Europę i utrzymać w niej pokój. Jednym z nich był francuski minister spraw zagranicznych, Robert Schuman, który 9 maja 1950 roku ogłosił Deklarację utworzenia wspólnoty zjednoczonej najpierw wobec wydobycia węgla i stali. Jej faktycznym pomysłodawcą był Jean Monnet. W Europie były bardzo duże zasoby węgla i stali. Łatwy, niekontrolowany dostęp do tych surowców mógł spowodować, że zamiast wykorzystać je do odbudowy zniszczeń po wojnie, surowce te mogły zostać wykorzystane do ... produkcji czołgów, broni i bomb. Dlatego też konieczne było powstanie wspólnoty, która będzie wspólnie kontrolować wydobycie węgla i stali. Pomysł spodobał się nie tylko rządowi **Francji i Niemiec** ale również ich sąsiadom: **Belgii, Luksemburgowi, Holandii i Włochom**, które stworzyły w 1951 roku wspólną organizację – Europejską Wspólnotę Węgla i Stali. Najważniejsze urzędy umiejscowiono w stolicy Belgii, czyli Brukseli. Na początku państwa pomagały sobie w kupnie i sprzedaży węgla i stali, które były bardzo potrzebne do odbudowywania zniszczeń. Następnie rozszerzyły współpracę na inne produkty, jakie wytwarzały. Sukces, jaki odniosły wymienione kraje zachęcił **Danię, Irlandię i Wielką Brytanię**, które postanowiły się do nich przyłączyć (1973 r.). W tym samym czasie ustalono, że kraje, które należą do organizacji będą również wspólnie dbać o środowisko oraz o to, by ich mieszkańcy byli zdrowi i mieli gdzie pracować. Kolejnym państwem, które przystąpiło to Wspólnoty, była **Grecja** (1981 r.), a niedługo potem przyłączyły się **Hiszpania i Portugalia** (1985 r.). Ważne wydarzenie nastąpiło w roku 1993, kiedy te 12 państw stworzyło Unię Europejską w takiej formie, w jakiej znamy ją dziś. Dwa lata później dołączają kolejne państwa – **Austria, Finlandia i Szwecja**. Ledwie Unia Europejska zwiększyła się do 15 państw, rozpoczęto przygotowania do przyjęcia kolejnych. Dzięki temu w 2004 r. w Unii Europejskiej pojawiło się aż 10 nowych państw: **Cypr, Czechy, Estonia, Litwa, Łotwa, Malta, Polska, Słowacja, Słowenia i Węgry**. Dwa kolejne kraje, **Bułgaria i Rumunia**, dołączyły całkiem niedawno, w 2007 roku. Zaś 1 lipca 2013 roku do Unii Europejskiej dołączył piękny, ulubiony wakacyjnie przez Polaków kraj - Chorwacja. Niestety kilka lat później, obywatele jednego z państw przegłosowali w referendum wolę wyjścia z UE. Chodzi oczywiście o ... **Wielką Brytanię**, która ostatecznie wystąpiła ze wspólnoty 31 stycznia 2020 roku. W chwili obecnej Unia Europejska liczy więc ... 27 państw.

PREZENTACJA: slajd 39 - 57

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ labirynt „Ojcowie zjednoczonej Europy” - „Nasza Europa” cz. 2 strona 20
- ✓ kolorowanka „Jak rosła Unia Europejska?” - „Nasza Europa” cz. 2 strona 24

10. SYMBOLE UE - Jak wygląda flaga Unii Europejskiej?

Dzieci, które trzymają flagę UE proszone są, by ustawić się w kształcie, w jakim ułożone są gwiazdki na fladze UE.

Pytamy się, **co to za kształt i dlaczego gwiazdki są ułożone w okrąg?**

Okrąg symbolizuje m.in. wewnętrzną jedność, harmonię, równowagę, kompletność ale i równość.

Dzieci stojące w kole są wszystkie sobie równe, żadne nie jest ani pierwsze ani ostatnie (tak, jak na przykład przy ustawieniu w pary).

Prosimy też dzieci o policzenie, ile jest na fladze żółtych gwiazdek. Pytamy się, **dlaczego gwiazdek jest 12?** Tu najczęściej padają dwie odpowiedzi: dlatego, że jest tyle państw w Unii Europejskiej lub dlatego, że tyle państw założyło Unię.

Wyjaśniamy, że liczba gwiazdek na fladze nie ma nic wspólnego z liczbą państw w UE.

Pytamy, **czego na świecie jest dokładnie 12?** Dzieci podają przykłady: liczba godzin na tarczy zegara, liczba miesięcy, liczba apostołów, potraw na Boże Narodzenie, znaków zodiaku, itp. Liczba 12 to symbol doskonałości i integralności (spójności, całości). Stąd 12 gwiazdek ułożonych w okrąg symbolizuje jedność, solidarność i harmonię pomiędzy państwami UE.

Taka flaga była od 1955 roku flagą Rady Europy (pozaunijna międzynarodowa organizacja praw człowieka) a następnie w 1985 roku została uznana za oficjalną flagę Europejskiej Wspólnoty.

Flaga UE powstała z symboli chrześcijańskich. Jej autor, Arsène Heitz przed śmiercią wyznał, że inspiracją dla niego był wizerunek Matki Boskiej, która jest przedstawiona w Apokalipsie św. Jana na lazurowym tle, a jej głowę okala 12 gwiazd.

PREZENTACJA: slajd 58 - 60

11. Jakie znacze jeszcze inne symbole Unii Europejskiej?

Każde państwo ma swój narodowy hymn tak, jak Polska - „Mazurek Dąbrowskiego”.

Również Unia Europejska ma swój własny hymn śpiewany podczas oficjalnych okazji. Jest to „**Oda do radości**”. Muzyka pochodzi z utworu IX symfonii Ludwiga van Beethovena, zaś tekst z poematu niemieckiego poety - Friedricha Schiller’a, który został przetłumaczony na język polski przez Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego.

Unia Europejska obchodzi też swoje święto „**Dzień Europy**” w dniu 9 maja – w rocznicę ogłoszenia w 1950 roku przez Roberta Schumana Deklaracji o powstaniu europejskiej wspólnoty. Unia Europejska ma również swoje motto – „**Zjednoczeni w różnorodności**”. Podkreślamy, że dla dzieci zrozumienie tych pojęć może być na początku trudne i objaśniamy, że aby zapewnić pokój i dobrobyt oraz chronić bogactwo kultur, tradycji i języków w Europie, Europejczycy powinni działać wspólnie.

Unia Europejska ma również swoją ... **maskotkę**. Pokazujemy jej zdjęcie i pytamy dzieci, jakie zwierzątko im przypomina? Tłumaczymy, że stonoga – podobnie jak 27 państw UE – aby iść

do przodu, musi zgodnie, płynnie ruszać wszystkimi swoimi wieloma odnóżami. Wystarczy, że jedna z nóg nagle stanie albo zrobi krok w tył i ... stonoga upadnie. Tak samo jest z państwami UE, które również muszą zgodnie, małymi kroczkami, wszystkie przesuwać się na przód. Informujemy, że stonoga ma na imię Syriusz. Imię to również nosi najjaśniejsza gwiazda świecąca na niebie.

PREZENTACJA: slajd 61 - 71

MATERIAŁY POMOCNICZE:

- ✓ Hymn UE na Youtube - <https://youtu.be/BiW4YNUmI5M>
- ✓ Kolorowanka – dokończ rysunek flagi europejskiej – „Nasza Europa” cz. 1 strona 4
- ✓ Znajdowanie różnic pomiędzy obrazkami przedstawiającymi obchody Dnia Europy - „Nasza Europa” cz. 2 strona 14
- ✓ Wydrukowana Maskotka UE do pokolorowania

12. Czy Unia Europejska ma swoją własną walutę?

Pytamy się uczniów, czy wiedzą, jak nazywa się waluta Unii Europejskiej? Zapewne większość uczniów odpowie poprawnie wskazując EURO. Pokazujemy na zdjęciach symbol waluty EUR, oraz przykładowe zdjęcia monet i nominałów. Pytamy, czy wiedzą, ile potrzebujemy polskich złotych aby kupić 1 monetę Euro? Sprawdzamy, czy uczniowie wiedzą, ile państw należących do UE przyjęło walutę Euro? Opowiadamy, że każde z 19 państw, które ma walutę euro, może zaprojektować swój własny awers monety (rewersy monet są takie same), przedstawiający motyw / symbol danego kraju. Uczniowie mogą więc pobawić się w kolekcjonerów i zgromadzić 19 różnych monet o nominale 1 EURO. Tu też często pytamy się, jaki symbol powinien znaleźć się na polskiej walucie euro. Informujemy również, że Polska w traktacie akcesyjnym do UE zobowiązała się do przyjęcia waluty euro po spełnieniu wszystkich warunków makro-ekonomicznych (kryteria konwergencji). Pytanie o walutę Euro w Polsce nie jest, więc pytaniem ‘czy’ lecz pytaniem ‘kiedy’ w Polsce będzie euro?

Wspominamy dzieciom o tym, że niektóre państwa – mimo, że nie są w Unii Europejskiej – przyjęły walutę euro, np. Czarnogóra, Andora, Monako, San Marino czy Watykan.

PREZENTACJA: slajd 72 - 78

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ gra polegająca nad odgadnięciu po symbolu na rewersie, z którego kraju pochodzi moneta 1 EUR - <https://wordwall.net/pl/resource/2539864>
- ✓ łączenie kropek (w wyniku powstaje symbol waluty EURO) - „Nasza Europa” cz. 1 strona 10
- ✓ rysowanie polskiego rewersu monety EURO - „Nasza Europa” cz. 2 strona 17

- ✓ film Parlamentu Europejskiego „2. Jak wygląda moneta euro?” (czas trwania 55s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/how-is-a-euro-coin-designed_B01-ESN-210701_ev

13. Czy wiecie, jakie są najważniejsze języki Unii Europejskiej?

Czy trzeba koniecznie znać angielski aby rozumieć i czytać ważne, unijne dokumenty? Z pewnością warto jest uczyć się obcych języków, aby móc sprawnie porozumiewać się za granicą ale ... pamiętajmy o tym, że nasz język polski jest jednym z 24 języków urzędowych Unii Europejskiej. Co to oznacza? Otóż wszystkie ważne dokumenty, akty prawne itp. muszą być oficjalnie przetłumaczone na język polski. Również posłowie w Parlamencie Europejskim, czy zaproszeni do obrad Komisji roboczych eksperci mogą posługiwać się językiem polskim. W instytucjach unijnych zatrudniona jest bardzo duża rzesza tłumaczy i to na nich spoczywa odpowiedzialność za to, by każdy mógł być wysłuchany i zrozumiany nawet wówczas, gdy nie mówi po angielsku, niemiecku czy francusku (tzw. języki robocze UE). Ale ... pamiętajcie, by uczyć się języków obcych, bo bardzo dużo decyzji i ważnych rozmów prowadzonych jest na przerwach pomiędzy oficjalnymi obradami (lunch, obiad, etc.) – a tam już wówczas nie ma tłumaczy 😊

PREZENTACJA: slajd 79

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ Quiz w Kahoot! Przygotowany z myślą o obchodach Europejskiego Dnia Języków - <https://create.kahoot.it/share/europejski-dzien-jezykow/a88d471e-44ae-4841-aa64-fb35aff0f3bd>
- ✓ Publikacja Komisji Europejskiej „Języki otworzą Ci drzwi” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/4e8c2d95-bc35-11eb-8aca-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219797860>
- ✓ Film Parlamentu Europejskiego „3. Parlament, która władza 24 językami” (czas trwania: 57s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/the-parliament-which-speaks-24-languages_N01-AFPS-201126-MULT_ev

14. W jaki sposób tak wiele państw podejmuje decyzje?

Czy Polacy też w Unii mają coś do powiedzenia?

Najważniejsze prawo w Unii Europejskiej stanowią **traktaty**. Są bardzo ważne, gdyż każde państwo będące w UE musi na taki traktat wyrazić zgodę i się pod nim podpisać.

Ostatnim, przyjętym traktatem jest Traktat Lizboński², który został podpisany w dniu 13 grudnia 2007 roku – jednak wszedł w życie (zaczął prawnie obowiązywać) 1 grudnia 2009 roku – prawie dwa lata później, gdyż tyle zajęło wszystkim państwom podpisanie się pod tym dokumentem. W tym najważniejszym przypadku obowiązuje, więc zasada jednomyślności. Co daje nam taki traktat? Dzięki niemu, Unia Europejska ma być bardziej demokratyczna, skuteczniejsza i zajmować wspólne stanowisko w sprawie globalnych problemów, takich jak zmiana klimatu, czy pandemia koronawirusa, wypowiadając się jednym głosem.

A jak uchwalane jest zwykłe prawo, które dotyczy nas wszystkich?

Komisja Europejska wspólnie opracowuje politykę unijną i ma pomysły na nowe rozwiązania prawne, które najpierw konsultuje w państwach członkowskich, z ekspertami czy z zainteresowanymi stronami. W skład Komisji Europejskiej wchodzi jeden przedstawiciel każdego państwa, tj. Komisarz. Polskim komisarzem jest obecnie Janusz Wojciechowski, Komisarz ds. rolnictwa. Obecnie w Komisji Europejskiej jest 27 Komisarzy.

Następnie Komisja Europejska swoje pomysły przekazuje Parlamentowi i Radzie Europejskiej. Parlament i Rada mogą nanieść poprawki, a następnie akt prawny jest poddany głosowaniu w Parlamencie Europejskim.

Parlament Europejski składa się z 705 posłów - przedstawicieli wszystkich państw członkowskich – ich liczba zależy od liczby obywateli danego państwa. Najwięcej posłów mają np. Niemcy (96), a najmniej Malta czy Luksemburg (po 6 posłów). Polskę reprezentuje w Parlamencie Europejskim 52 posłów.

Posłowie jednak nie głosują zgodnie ze swoją narodowością, lecz zgodnie z przynależnością do danej grupy (partii) politycznej. Zdarza się, więc dość często, że np. europosłowie z Polski głosują przeciwko sobie.

No dobrze, ale jaki wpływ mogę mieć na te decyzje gdy dorosnę?

Każdy pełnoletni Polak, raz na 5 lat może wziąć udział w bezpośrednim głosowaniu w wyborach do Parlamentu Europejskiego – może pójść do urny i oddać głos na konkretnego kandydata, którego program wyborczy mu się najbardziej podoba. Czy na tym, koniec? Nie, gdyż jeśli nasz kandydat zostanie europosem, możemy co jakiś czas sprawdzać, czy wywiązuje się z ogłoszonych przed wyborami obietnic. Możemy sprawdzić na stronie internetowej PE jak głosował, jakie podejmował decyzje, w jakich komisjach pracuje i jakie rozwiązania przygotowuje. Możemy również napisać np. maila do jego Biura Poselskiego z pytaniem o postępy w realizacji obietnic.

Można również samemu – wraz z 1 mln obywateli z co najmniej 7 innych państw UE – zebrać podpisy i wystąpić z pomysłem, (inicjatywą obywatelską) która musi wówczas zostać rozpatrzona przez Komisję Europejską. Czy to dużo? Nie, gdyż Europejczyków jest prawie 450 mln. A poza tym, ile lików czy wyświetleń mają popularne posty czy filmiki na Facebook czy Youtube?

PREZENTACJA: slajd 80 - 82

² zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ Film Parlamentu Europejskiego „4. Jak sprawić, by Cię wysłuchano?” (czas trwania 51s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/how-can-you-make-your-voice-heard_B01-ESN-20201125_ev
- ✓ film Parlamentu Europejskiego „5. Jak europosłowie reprezentują obywateli?” (czas trwania 45s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/how-do-meps-represent-me_B02-ESN-171122_ev
- ✓ film Parlamentu Europejskiego „6. Czy można w 20 sekund wyjaśnić proces podejmowania decyzji w UE?” (czas trwania 37s.) - <https://www.youtube.com/watch?v=f9f9zz1EHrk>

15. JAKIE SĄ WARTOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ?

Robert Schuman, ‘ojciec Europy’ powiedział kiedyś, że „wartość Europy to Europa wartości”. Czy wiecie, co mógł mieć na myśli? Otóż głównym powodem powstania Unii Europejskiej był **POKÓJ** – jedna z najważniejszych wartości. Pokój jest niewidoczny, jak powietrze, ale również bardzo ważny dla życia każdego człowieka. Europejczycy od ponad 70 lat żyją w pokoju. Po zakończeniu II wojny światowej, dzięki współpracy i solidarności nie doświadczyli już więcej dramatu wojny i jej okrutnych konsekwencji. Dlatego, w 2012 roku, Unia Europejska otrzymała ... Pokojową Nagrodę Nobla. Komitet Noblowski docenił w ten sposób wieloletnie wysiłki UE na rzecz pokoju, demokracji oraz praw człowieka w Europie. UE zdecydowała się przekazać nagrodę pieniężną na pomoc dzieciom pozbawionym szansy dorastania w warunkach pokoju. UE podwoiła kwotę tej nagrody z 930 tys. euro do 2 mln euro.

A jakie jeszcze inne ważne ideały i wartości przychodzą Wam do głowy?

Tłumaczymy dzieciom, czym są wartości w oparciu o konkretne przykłady:

Wolność: jedna z podstawowych wartości; swoboda podejmowania decyzji, od kwestii edukacji, kwestii zawodowych po kwestie spędzania wolnego czasu; wolność myśli i wypowiedzi (brak cenzury); brak ograniczeń np. w dostępie do Internetu; poczucie, że można robić wszystko (oczywiście w granicach prawa).

Godność: poczucie własnej wartości i szacunek dla samego siebie, ale również zasługiwanie na szacunek ze strony innych osób; nie można nikogo pozbawiać godności, wyśmiewać się z niego, upokarzać i krzywdzić nawet, jeśli osoba ta nie jest tego świadoma.

Równość: każdy człowiek, każde dziecko ma takie same prawa i ma być tak samo traktowane przez wszystkich bez jakiegokolwiek dyskryminacji; wszyscy są równi wobec prawa.

Solidarność: w przypadku gdy jedno państwo zostaje zaatakowane, wszystkie państwa członkowskie mają obowiązek udzielenia pomocy i wsparcia; gdy w jednym z krajów wybuchną pożary albo będzie powódź, inne państwa wysyłają tam swoje służby w celu niesienia pomocy.

Demokracja: wszyscy obywatele Unii, niezależnie od miejsca zamieszkania, mają prawo do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz w wyborach lokalnych.

Praworządność: przestrzeganie prawa przez organy państwa; poszanowanie norm prawnych, np. traktatów, konstytucji, ustaw itp.

Pytamy, która z tych wartości jest im najbliższa i dla nich najważniejsza.

PREZENTACJA: slajd 82 - 87

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ film Parlamentu Europejskiego „7. Jakie Wartości ma UE?” (czas trwania 60s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/what-are-eu-values_B01-ESN-210315_ev

16. Jak myślicie, jakie Polska ma korzyści z członkostwa w Unii Europejskiej?

Najpierw czekamy na propozycje, które padną ze strony dzieci. Często dzieci mówią o remoncie sali gimnastycznej, boiska czy sali lekcyjnej ze środków europejskich. Rozwijamy temat mówiąc, że Polska od początku członkostwa w UE uzyskała fundusze europejskie w wysokości 190 mld euro³ (ok. 873 mld zł). Odejmując wysokość składki członkowskiej, którą Polska co roku płaci do budżetu UE, otrzymaliśmy kwotę w wys. niemal 128 mld euro (prawie 590 mld zł).

Dzięki tak realizowanym projektom, mamy w wielu gminach jak i w Warszawie konkretne efekty projektów: np. metro, nowoczesne linie tramwajowe, autobusy elektryczne, parkingi ‘Parkuj i Jedź’, ścieżki rowerowe, Centrum Nauki Kopernik, Multimedialny Park Fontann, Bulwary Wiślane, żłobki, projekty edukacyjne itp.

Fundusze Europejskie to jednak nie wszystko. W Unii Europejskiej mamy wspólny, jednolity rynek. Jednolity rynek jest najbardziej rozwiniętym i otwartym rynkiem na świecie. Opiera się na czterech podstawowych wolnościach UE, dzięki którym każdy obywatel może:

- swobodnie przemieszczać się, mieszkać, uczyć się lub pracować w dowolnym kraju UE.
- swobodnie zarządzać swoim majątkiem,
- sprzedawać i kupować towary bez ceł w obrębie UE,
- świadczyć usługi na takich samych zasadach jak w kraju

To jedno z największych osiągnięć UE.

Ponieważ kraje UE tak blisko ze sobą współpracują, nasza żywność i środowisko naturalne spełniają normy jakości, które należą do najwyższych na świecie. W UE zakazana jest produkcja żywności modyfikowanej genetycznie (GMO). Za to produkty, które spełniają wysokie normy ekologiczne, mogą otrzymać specjalny znak – ecolabel.

Ponadto normy, jakie muszą spełniać towary w sklepach w UE, są jednymi z najbardziej restrykcyjnych na świecie pod względem zarówno jakości, jak i bezpieczeństwa. Na przykład, wszystkie produkowane w UE, zabawki i artykuły szkolne, muszą mieć certyfikat bezpieczeństwa – CE. Sprzęty RTV i AGD mają specjalne, wspólne dla całej Unii, oznaczenia informujące

³ <https://www.gov.pl/web/finanse/transfery-polska-ue-unia-europejska>

osoby zainteresowane ich kupnem o efektywności energetycznej, zużyciu wody, czy poziomie hałasu.

Wszyscy Europejczycy mają ten sam wzór paszportu czy prawa jazdy – dotyczy to również zwierząt domowych, które mają europejski paszport! Osoby pełnoletnie mogą podróżować po większości krajów europejskich tylko z dowodem osobistym. Dzieci również muszą mieć przy sobie zawsze ważny dokument osobisty (dowód tymczasowy lub paszport).

Ponadto, jeśli jedziemy za granicę do innego państwa Unii Europejskiej (a mamy ubezpieczenie w NFZ), wówczas wystarczy zamówić Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ). W razie wypadku możemy wówczas bezpłatnie skorzystać z pomocy medycznej w innym kraju.

Jeśli dzieci jadą do innego państwa UE na dłuższy pobyt, wówczas świadectwa szkolne są uznawane za granicę – mogą więc spokojnie kontynuować naukę. Nie trzeba mieć również matury międzynarodowej by studiować za granicą.

Na całym terytorium UE można korzystać z usług telefonicznych i usług online bez dodatkowych opłat. Mamy również dostęp do streamingu muzyki i wideo w całej UE, a nasze dane osobowe są chronione zgodnie z prawem UE.

Dzięki programom UE, takim jak Erasmus+, nauczyciele mogą korzystać ze szkoleń pomocnych w rozwoju kariery zawodowej zaś uczniowie i studenci w ramach wymiany międzynarodowej mogą uczyć się w szkołach i na uniwersytetach w całej UE.

Pracownicy, zgodnie z Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej, są chronieni przed nieuczciwym traktowaniem w miejscu pracy. Zabrania się jakiegokolwiek dyskryminacji, również w zakresie wynagrodzeń i zwolnień.

Najważniejszą jednak korzyścią z przynależności do UE jest poczucie bycia członkiem większej społeczności, organizacji, która w naszym imieniu może zawierać umowy i porozumienia z innymi zagranicznymi państwami czy organizacjami. Czy wyobrażacie sobie, aby np. Polska podpisała umowę gospodarczo-handlową z Japonią? Czy jeśli np. 500 tys. obywateli Malty przestanie używać plastikowych produktów, to wpłynie to znacząco na ochronę środowiska? Jeśli chcemy coś zmienić na lepsze, warto jest zaangażować w te działania jak najwięcej osób by osiągnąć trwałe i znaczący efekt. Tak właśnie funkcjonuje Unia Europejska i jej 450 mln obywateli.

PREZENTACJA: slajd 88 - 96

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ film Parlamentu Europejskiego „8. Czym jest jednolity rynek UE?” (czas trwania 59s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/what-is-the-eu-single-market_B01-ESN-210406_ev
- ✓ film parlamentu europejskiego „9. Europejski Jednolity Rynek” (czas trwania 1min.3s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/the-european-single-market_B03-ESN-171128_ev

- ✓ film Parlamentu Europejskiego „10. Czy UE wciąż jest potrzebna?” (czas trwania 52s.) - https://multimedia.europarl.europa.eu/pl/is-the-eu-still-relevant_B02-ESN-171128_ev

17. Skąd czerpiecie informacje o Unii Europejskiej?

Wszyscy uczniowie brali aktywny udział w lekcjach europejskich, chętnie zabierali głos, odpowiadali na pytania. Pytamy się zatem uczniów, skąd tyle wiedzą o Unii Europejskiej?

Uczulamy dzieci, by zawsze czerpały informacje ze sprawdzonych, wiarygodnych źródeł. Podajemy też kilka przykładów popularnych *fake newsów* o Unii Europejskiej, w które wszyscy niemal uwierzyli.

Przykłady:

Czy wiecie, że sporo osób śmiało się z Unii Europejskiej bo uznała marchewkę za owoc? A jak jest naprawdę? Otóż Unia nie zmieniła klasyfikacji warzyw i owoców! Zrobiła tylko jeden wyjątek na prośbę Portugalii, która wówczas nie mogłaby produkować i sprzedawać swojego ulubionego, tradycyjnego dżemu z marchewek (jedna z dyrektyw wprowadzała wspólne standardy etykietowania dżemów i marmolad wymagając podania informacji, ile owoców przypada na 100g produktu).

Jednym z najczęściej powtarzanych w sieci *fake newsów* na temat Unii jest regulowanie przez Brukselę kształtu banana. Czy zbyt krzywy banan nie może być sprzedawany w UE? Otóż może. UE nie reguluje kształtu bananów, nie narzuca żadnych norm, jedynie pozwala je podzielić na klasy. Ułatwia to życie hurtownikom i sprzedawcom w Unii, bo wiedzą, czego się spodziewać w dostawach.

Czy słyszeliście, że w 2010 roku Unia Europejska uznała ślimaka za rybę? Spokojnie, ślimak nadal jest mięczakiem 😊 Zmiana w klasyfikacji nastąpiła na skutek prośby Francji, która jest największym producentem ślimaków w Europie i dotyczyła tylko jednego aktu prawnego. Przepisy unijne przewidywały dotacje w przypadkach hodowli ryb, a nie ślimaków. Rozporządzenie unijne klasyfikujące ślimaka jako rybę śródlądową miało jedynie na celu wsparcie francuskiej gospodarki.

PREZENTACJA: slajd 97

MATERIAŁY UZUPEŁNIAJĄCE:

- ✓ artykuł “Fakty i fake newsy – pomóż dziecku odróżniać prawdę od fałszu” - <https://portal.librus.pl/rodzina/artykuly/fakty-i-fake-newsy-pomoz-dziecku-odrozniać-prawde-od-falszu>
- ✓ „Chroń swoje dziecko” - <https://www.internetmatters.org/pl/issues/fake-news-and-misinformation-advice-hub/protecting-children-from-fake-news/>

PUBLIKACJE DLA DZIECI – KLASA 1-3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ:

- ❖ „**Fakty i liczby**” - https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/ba2a3216-b10d-11ea-bb7a-01aa75ed71a1/language-pl?fbclid=IwAR1bb6pkWNNrJHyMISdezgnrMS-7_mnM7gVkBpBpeN_2lPPgE9YvklJAp5Q
- ❖ „**Języki otworzą Ci drzwi**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/6841a2f7-5682-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-pl>
- ❖ „**Europa I Ty**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/1b5cd8ec-9a42-11ea-aac4-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219801230>
- ❖ „**Nasza Europa 1**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/4cb87e29-4c82-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219801443>
- ❖ „**Nasza Europa 2**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/1c685416-4c82-11ea-b8b7-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219801664>
- ❖ „**Nasza przyszłość jest zielona**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/904c508c-dadd-11eb-895a-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219801274>
- ❖ „**Co z Unii wynika dla małego Europejczyka?**” - <https://nowa.um.warszawa.pl/waw/europa/-/co-z-unii-wynika-dla-malego-europejczyka>
- ❖ **kolorowanka „Europa na kolorowo**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/5a6818ae-850a-11ea-bf12-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219801709>
- ❖ **Plakat „Zjednoczeni w różnorodności**” - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/799180ad-40e1-11eb-b27b-01aa75ed71a1>
- ❖ **Papierowa składanka** - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/93862d6e-436a-11ea-b81b-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219800254>
- ❖ **Bioróżnorodność – gra planszowa** - <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/3c702485-8ac3-11eb-b85c-01aa75ed71a1/language-pl/format-PDF/source-219800071>

Online:

- ❖ wskazane powyżej publikacje UE można pobrać lub zamówić na stronie: <https://publications.europa.eu/pl/publications>
- ❖ Informacje o Unii Europejskiej są dostępne we wszystkich językach urzędowych UE w portalu Europa: https://europa.eu/european-union/index_pl

quizy sprawdzające wiedzę – KLASA 1-3 SZKOŁY PODSTAWOWEJ:

- ❖ **Czy umiesz odróżnić od siebie podobne flagi europejskie?** - <https://view.genial.ly/5eb-bbd0ee87b0e0d2560816e/game-action-podobne-flagi-europejskie>
- ❖ **Czy znasz stolice państw należących do Unii Europejskiej?** - <https://view.genial.ly/5ebd130b9d821b0d1e774998/interactive-image-stolice-panstw-ue>
- ❖ **Quiz sprawdzający wiedzę w Kahoot! – poziom podstawowy** - <https://create.kahoot.it/share/unia-europejska-poziom-podstawowy/d664a9c5-91b4-4809-b18f-89d8c004f7fb>
- ❖ **Quiz sprawdzający wiedzę w Kahoot! – poziom średnio-zaawansowany** - <https://create.kahoot.it/share/unia-europejska-poziom-srednio-zaawansowany/4ee26966-3823-4ac7-afc4-52bb672e8ba2>
- ❖ **Quiz przygotowany na Europejski Dzień Języków** - <https://create.kahoot.it/share/europejski-dzien-jezykow/a88d471e-44ae-4841-aa64-fb35aff0f3bd> lub <https://workwall.net/pl/resource/4688783>
- ❖ **Quiz – ‘Zgadnij, z którego państwa pochodzi moneta euro?’** - <https://workwall.net/pl/resource/2539864>